

Umění secese – stručný přehled

Hermann Obrist, Brambořík (Rána bičem), výšivka, cca 1895

Periodizace secesního umění (1)

- 1) Počáteční fáze, 1893-1895: první zralá díla nového stylu v Londýně, Bruselu a Paříži; jednotlivé znaky secese konstituovány již dříve v 80. a 90. letech 19. stol. pod vlivem japanismu, hnutí arts and crafts, symbolismu aj. Z hlediska formy se jedná o *lineární fázi*: rozvoj arabesky, využití abstrahovaných přírodních forem, asymetrická kompozice, prvky exotismu, organická forma a dramatická barevnost.

Pozn.: Tato periodizace vychází z prací Paula Greenhalgha.

Počáteční fáze, 1893-95

- 1893 v Londýně vyšlo první číslo časopisu The Studio s první veřejnou prezentací díla kreslíře a ilustrátora Aubreye Beardsleye
- 1893 v Bruselu dokončil architekt Victor Horta dům průmyslníka Émila Tassela
- 1895 v Bruselu vydal Henri van de Velde pamflet *Déblaiement d'art* – pregnantní zdůvodnění nového stylu
- 1895 v Paříži otevřel Siegfried Bing galerii L'Art Nouveau

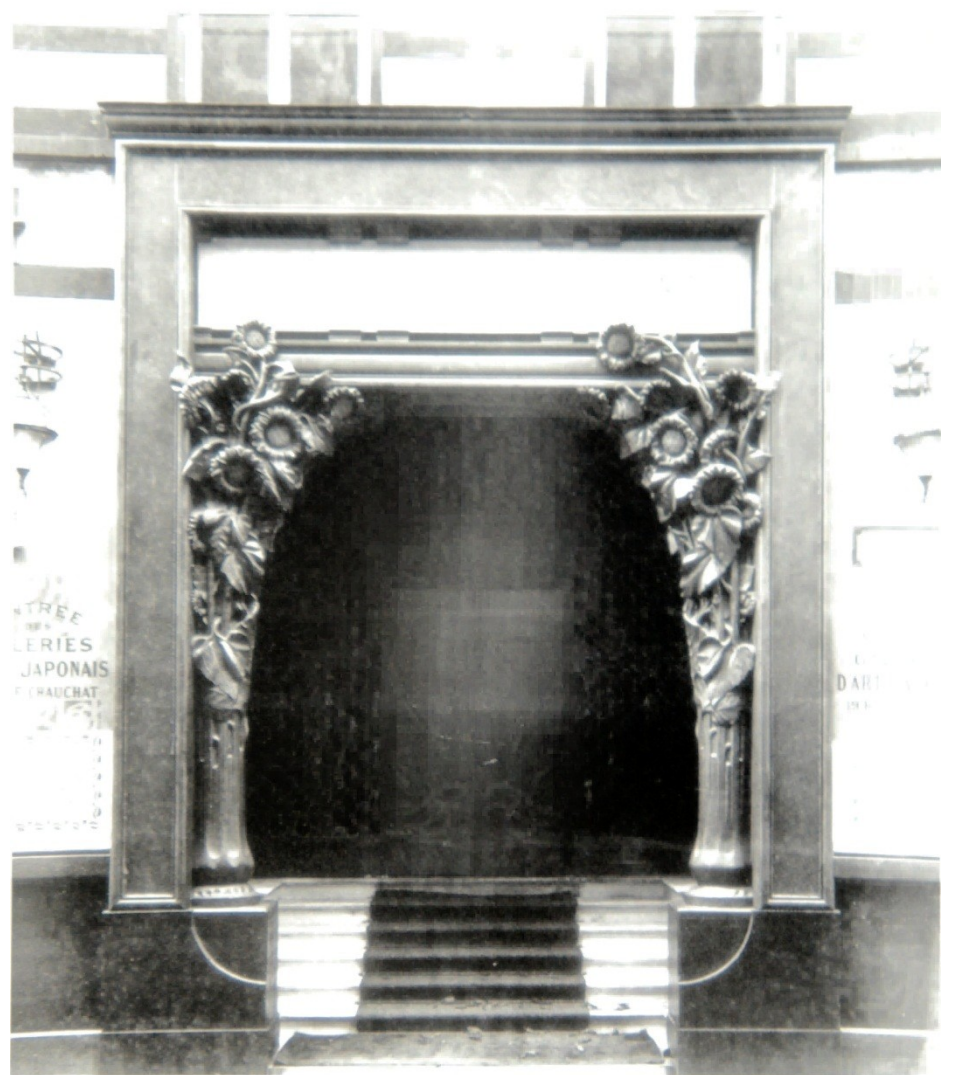
Victor Prouvé, Emile Gallé, 1892

Maurice Denis, Žebřík v listoví (Poetické arabesky pro dekoraci stropu), 1892

V. Horta, Tasselův dům v Bruselu, vstupní prostor, 1892-93
Portál pařížského obchodu L'Art Nouveau S. Binga, 1895

Jules Chéret, plakát pro vystoupení L. Fuller, 1893

Pierre Bonnard, La Revue Blanche, 1894

Periodizace secesního umění (2)

2) Druhá fáze, 1895-1900

Nový styl se rozšířil do mnoha městských center Evropy a severní Ameriky. Kromě tradičních metropolí se uměleckými centry stala i některá průmyslová města nebo centra národů usilujících o emancipaci (Glasgow, Barcelona, Turín, Helsinky, Oslo). Kromě organických forem – nebo i s nimi – jsou časté historické odkazy, důležité pro lokální varianty stylu. Velký rozvoj uměleckořemeslných dílen a podniků. Secese jako *styl mládeže*: mnozí z čelních představitelů stylu neměli v této době ještě ani 30 let. „Mladí mistři“: dosáhli respektu mnohdy už na konci studií. Tato fáze vrcholí Světovou výstavou v Paříži 1900.

Henri van de Velde: návrhy pro práce v různých materiálech a technikách

plakát Tropon, 1898 – svícen, 1898-99 – šaty, 1900

Historicky motivované lokální varianty secese Maďarský a polský *národní styl*

Ödön Lechner, Muzeum užitého umění v Budapešti, 1896

Stanislaw Witkiewicz, Vila Pod jedlemi v Zakopaném, 1896-97

Jugendstil

Ludwig von Hofman
Jarní bouře, 1895

Otto Eckmann
návrh titulního
listu pro časopis
Jugend, 1896

Periodizace secesního umění (3)

3) Třetí fáze, 1900-1914

Secese se stala hlavním uměleckým proudem. Světová výstava v Paříži r. 1900 znamenala triumf secese, ale také předzvěst jejího rozmělnění v nesčetných variacích, někdy pokleslé úrovně. Secese byla kritizována radikálnějšími modernisty, např. A. Loosem (již před 1900) a avantgardisty. Rozvíjejí se také racionalistické varianty secese: geometrická s., či spojení s klasizujícími tendencemi (např. arch. Otto Wagner).

Glasgowský styl

Charles Rennie Mackintosh a Margaret Macdonald-Mackintosh

Růžový budoár na umělecké výstavě v Turínu, 1902

Dveře salónu v Glasgow, 1903

Pozn.: vliv G.s. na Vídeňskou secesi

Otto Wagner, Rakouská poštovní spořitelna ve Vídni 1906

Hlavní centra secese ve střední Evropě

- Mnichov: 1892 založena Mnichovská secese (v čele Franz von Stuck), čsp. Jugend a Simplicissimus, 1907 zal. Der deutsche Werkbund
- Vídeň: 1897 zal. Vídeňská secese (Gustav Klimt), 1903 zal. Wiener Werkstätte
- Berlín: 1899 zal. Berlínská secese
- Darmstadt: umělecká kolonie pod patronací hessenského velkovévody Ernsta Ludwiga
- Budapešť a Gödöllö: maďarský národní styl aj. (Ödön Lechner)
- Krakov: sdružení Sztuka (Stanisław Wyspiański)
- Zakopané: folkloristický styl (Stanisław Wytkiewicz)
- Praha: secesionisté ve sdružení Mánes, které od 1896 vydávalo časopis Volné směry (Jan Kotěra, Stanislav Sucharda)

Ústřední sál XIV. výstavy Vídeňské secese r. 1902

Socha Ludwiga van Beethovena od Maxe Klingera, architektonické řešení výstavy od Josefa Hoffmanna

Pozn.: Výstava považována za vrchol sebeadorace umělců a umění.

